

Dkt. Daniel K. Darko, Injili ya Luka, Kipindi cha 24, Mifano kuhusu Waliopotea na Sherehe, Luka 15

© 2024 Dan Darko na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Daniel K. Darko katika mafundisho yake kuhusu Injili ya Luka. Huu ni kipindi cha 24, Mifano ya Waliopotea na Sherehe, Luka 15.

Karibu tena kwenye mfululizo wa mihadhara ya kujifunza Biblia mtandaoni.

Katika hotuba iliyopita, tulimwona Yesu wakati wa chakula katika nyumba ya mkuu wa Mafarisayo. Kuna mambo machache katika Yesu yaliyozungumzia suala la heshima kwenda mahali fulani na kujaribu kukaa kwenye kiti cha chini ili uweze kuheshimiwa au kuinuliwa hadi nafasi ya juu, na kisha pia tuliona jinsi Yesu atakavyozungumzia mfano wa karamu kabla hajawapa changamoto kuhusu gharama ya ufuasi. Kama unakumbuka vizuri katika majadiliano na Mafarisayo na wanasheria, alitaja kwamba ni muhimu kuzingatia kuwaalika vilema, viwete, vipofu, na maskini kwenye meza ya chakula cha jioni, na kisha katika mfano wa karamu, alisisitiza hilo na kisha akajua kwamba hawakuwa na raha sana kuhusu kwamba anaendelea kuweka gharama ya ufuasi, gharama ambayo inaweza kuhusisha mahusiano ya kijamii na watu na mtazamo kuelekea mali. Hapa katika Luka 15, tunamwona Yesu akifanya jambo lingine, akianza na wakati wa chakula.

Katika hatua hii, wakosoaji wake watamuuliza kwa nini anapaswa kula na watu ambao hawafikirii anapaswa kula nao. Tumejua mifano hii kama mifano ya waliopotea, na maarufu zaidi ambayo baadhi yenu mmeiita mfano wa mwana mpotevu. Ningejaribu kuwashawishi kwamba labda tunapaswa kuiita kitu tofauti, lakini mifano hii mitatu iliyo katika Luka 15 yote imewekwa kwa njia iliyopangwa sana kwa njia iliyotengenezwa vizuri sana ili kutoa hoja muhimu sana ambayo Yesu anataka kuwaambia wakosoaji wake.

Kuanzia mstari wa 1 hadi wa 7, tutaona mfano wa kondoo aliyepotea, na Yesu ataendelea kusimulia mfano wa sarafu iliyopotea, kisha ataendelea kuzungumzia mfano wa wana waliopotea. Je, mfumo wa mfano huu ni upi? Acha nikupe mambo manne mafupi kabla hatujaendelea kuangalia maandishi kwa undani zaidi. Kwanza, unaangalia chanzo cha mifano yote mitatu na kushughulikia hasara, kupona, na sherehe.

Pili, unaangalia mpangilio. Tutaangalia mpangilio na athari ya hali ya hewa ya jinsi Yesu atakavyotumia mpangilio huu wa mia moja na kumi na mbili. Anaanza na nambari ya juu zaidi, anaenda na kumi, kisha anaenda na mbili, kisha anaunda mstari wake wa ngumi, mstari mkubwa wa ngumi hapo. Tatu zinaonekana zikinung'unika tunapoendelea kuangalia sura ndefu zaidi inapohusiana na mistari miwili ya kwanza

ya Luka 15. Utawaona Mafarisayo wakinung'unika katika sura ya 15, mstari wa 1 na wa 2, na kisha tutakapofika sura ya 15, mstari wa 29 hadi 30, tutamwona kaka mkubwa wa ndugu aliyepotea akinung'unika.

Jambo lingine unaloweza kutaka kuliona katika hotuba hii ni jinsi furaha na sherehe zinavyozidi kuenea na pia kutoa sababu ya manung'uniko ya kutamani yasiwepo. Kiini cha maswali haya yote kwa manung'uniko ni kwa nini Yesu anapaswa kula pamoja na wenye dhambi na watoza ushuru. Pia nitakuonyesha na kukukumbusha kwamba Luka ni mwepesi wa kutuonyesha mifano hii si tu kwa ajili ya ujumbe mkuu bali pia kwa kutumia wahusika katika mifano hiyo kutufikishia ujumbe mzito.

Atatumia wachungaji, atatumia mwanamke, na atatumia mwana ambaye watu kama Mafarisayo na waandishi hawangetaka kumsikia, lakini angeweza kuwa na asili mbele ya rabi kama Yesu. Kwa hivyo tugeukie Luka 15, mstari wa 1, na tusome sasa kuanzia mstari wa 1 hadi 6. Sasa, watoza ushuru na wenye dhambi wote walikuwa wakimkaribia kumsikiliza, na Mafarisayo na waandishi wakanung'unika, wakisema mtu huyu huwapokea wenye dhambi na hula nao. Kumbuka kwamba katika mstari wa 2, mtu huyu huwapokea wenye dhambi na hula nao.

Hilo linamchochea Yesu kuendelea na mfululizo huu wa mifano mitatu na mstari wa 3. Kwa hiyo akawaambia mfano huu: Mtu mmoja wenu mwenye kondoo mia, akimpoteza mmoja, haachi wale 99 nyikani na kumtafuta yule aliyepotea hata amwone; na akiisha kumpata, humbeba mabegani mwake akifurahi; na akirudi nyumbani huwaita rafiki zake, wala haambii kamwe kufurahi pamoja nami; kwa maana nimempata kondoo wangu aliyepotea. Angalia mstari wa 7. Nawaambia hivi, kutakuwa na furaha mbinguni kwa ajili ya mwenye dhambi mmoja atubuye kuliko kwa watu 99 wenye haki wasiohitaji kutubu. Swali ambalo Yesu anatafuta kujibu katika mfano huu halipaswi kusahaulika nyuma, na swali ni kwamba, mtu huyu huwapokea wenye dhambi na kula nao. Kwa nini afanye hivyo? Ni swali linalotoka kwa Mafarisayo na waandishi.

Katika mfano huu wa kondoo aliyepotea, tafadhali kumbuka kwamba Yesu anatumia mchungaji. Mchungaji anatakiwa kudharauliwa, mchungaji ni mtu ambaye jamii haitamheshimu sana, lakini Yesu atainua hadhi ya mchungaji katika mfano huu ili kuonyesha kwamba katika ufalme wa Mungu, kazi ambazo hazipokelewi vizuri au haziheshimiwi vizuri katika jamii bado zitachukua umaarufu fulani au kupokelewa katika ufalme kwa hivyo mchungaji anakuwa mtu muhimu hapa na kisha tuendeleo na kinachotokea kwa mchungaji. Mchungaji anapoteza kondoo mmoja na kujiambia ninahitaji kwenda kumtafuta kondoo huyo aliyepotea.

Kile Yesu anachofanya hapa kinaonekana wazi. Anatumia mchungaji, kazi inayodharauliwa, kama mfano kwa Mafarisayo na waandishi ili kujifunza kilicho muhimu katika ufalme wa Mungu. Alisema mchungaji alipoteza kondoo mmoja, na

akawaacha 99 kwenda kumtafuta yule aliyepotea. Sasa, acha nieleze mambo machache hapa.

Kuna wale ambao wana maoni kwamba labda mchungaji aliwaacha 99 bila kujali kinachowapata. Hapana, sivyo inavyoendelea hapa. Katika utamaduni wa kale wa Mashariki ya Kati, wachungaji huenda kwa vikundi.

Baba anaweza kwenda na wanawe, nao watalitunza kundi. Ukweli kwamba mchungaji mkuu mwenyewe ataenda kumtafuta yule aliyepotea ni suala kuu hapa. Sio kuwaacha wale 99 bila kujali hatima yao.

Hapana, wale 99 watatunzwa na wachungaji wengine, labda watoto wa mchungaji, lakini ukweli kwamba mchungaji atatenga muda na kufikiria kwamba kondoo huyo mmoja aliyepotea anastahili uangalifu wake, juhudi zake za kwenda kumtafuta ndio suala, Yesu anafika hapa. Mchungaji anapompata kondoo, tunaambiwa anamchukua kondoo huyo na kumweka begani mwake. Ni tukio la ushindi jinsi gani ambapo mchungaji anamhesabu kondoo huyu kuwa muhimu na wa thamani sana hivi kwamba anampata kondoo, anamchukua kondoo, na kumweka begani mwake.

Unajua, tunajifunza mambo mengi kuhusu utamaduni huu, kwani tunaambiwa, kama Snodgrass anavyoandika katika kitabu chake kuhusu mifano, kwamba kondoo aliyepotea kwa kawaida hulala chini na kukata tamaa na hatapata njia ya kurudi. Hiyo ni kusema kwamba katika mfano huu, hadhira ya ujuzi wa Yesu wanajua kikamilifu kwamba kondoo anapopotea, kondoo hulala chini akisubiri kupatikana, lakini mnyama huyu mjinga bado ni muhimu sana kwa mchungaji kiasi kwamba mchungaji angefanya hivi na mchungaji anapompata mchungaji hakasiriki, mchungaji hupata sababu ya kusherehekea. Kwa hivyo, swali ni, kwa nini unatumia muda kula na wenye dhambi na watoza ushuru? Kwa kweli, Yesu anasema, kama kondoo aliyepotea alipopatikana, kwa nini tusiwaite marafiki na jamaa kusherehekea kwamba kondoo huyu aliyepotea sasa amepatikana? Kwa nini tusisherehekee ukweli kwamba wenye dhambi na watoza ushuru wamepatikana, na inafaa kula nao? Kumbuka, katika sura iliyopita, aliwapa mfano wa karamu.

Wanapaswa kuelewa kwamba katika ufalme wa Mungu kuna mahali ambapo watawala wa kawaida wanaweza kupata nafasi yao, na ikiwa ni suala la kama watoza ushuru na wenye dhambi wanaweza kupata nafasi yao wakila naye na Mafarisayo na waandishi wanaweza kuwa na matatizo na hili wanapaswa kuzingatia roho ya mchungaji alipompata kondoo huyo aliyepotea. Loo, kuna sababu ya kufurahi, lakini Mafarisayo na waandishi wangepanya nini? Kwa nini hawafurahii kufurahi pamoja nao? Yesu anaendelea kusimulia mfano mwingine. Katika mfano huu, anageukia mfano mwingine, mfano mwingine ambao Mafarisayo hawapaswi kufurahi kujua.

Anamtumia mwanamke kama mhusika mkuu katika mfano huo. Kama unakumbuka, katika simulizi la Luka, Luka anamtumia Msamaria kusesitiza katika sehemu fulani

katika sura ya 10 kuhusu mfano wa Msamaria mwema. Hapa tunamwona Yesu akiwafikia Mafarisayo tena kwa kumtumia mchungaji kwanza na kisha sasa mwanamke, nami nasoma.

Au ni mwanamke gani mwenye sarafu 10 za fedha, akipoteza sarafu moja, asiyewasha taa na kufagia nyumba na kutafuta kwa bidii hadi aipate; na akiishaipata, ameipata, huwaita rafiki zake na majirani zake, akisema, Furahini pamoja nami, kwa maana nimeipata sarafu niliyoipoteza. Angalia mstari wa 10. Kwa hiyo nawaambia, kuna furaha mbele ya malaika wa Mungu kwa ajili ya mwenye dhambi mmoja atubuye.

Hapa, Yesu anafichua kidokezo. Anamtumia mwanamke, labda mwanamke ambaye amepoteza mahari yake, ambaye hutafuta kila mara na kuita watu kusherehekea, lakini angalia mstari ulio kwenye mstari huu jinsi Yesu anavyosema. Kwa hivyo nawaambia anasema kuna furaha mbele ya malaika wa Mungu kwa ajili ya mwenye dhambi mmoja atubuye.

Tazama neno hilo ni nani anayetubu. Kwa nini mnakula pamoja na wenye dhambi na watoza ushuru? Loo, Yesu anapendekeza kwamba labda watu wanaowatazama kama wenye dhambi wanaweza kuwa tayari wametubu. Huenda tayari kuna watu katika ufalme wa Mungu.

Huenda wamekubali ufalme wa Mungu kwa ajili ya kile ambacho ufalme unaleta, lakini bado wanaweka picha za zamani juu yao. Ili tu kuwe na sababu ya kufurahi mbele ya malaika. Kwa nini unakula? Tunasherehekea kwa sababu waliopotea wamepatikana.

Lo, Yesu anajua jinsi ya kuwashawishi Mafarisayo kuhusu masuala kama haya. Kutumia mwanamke kama mtu mkuu kunapaswa kuwa suala. Kuzungumzia umiliki na kutafuta umiliki ni jambo la kuvutia sana.

Onyesha kitu ambacho ni muhimu kwa nafasi ya mwanamke katika nyumba—jitihada halisi inayohitajika na hisia ya thamani ya kile kilichopotea. Yesu alisema kuna kila sababu ya sisi kufurahi na kusherehekea.

Ndiyo maana mnamwona yeye au mimi nikijiweka mahali pa Yesu pamoja na watoza ushuru na wenye dhambi, na kisha Yesu ataendelea kusimulia mfano ambao ni maarufu sana. Baadhi yenu mnajua kama mfano wa mwana mpotevu. Kabla sijaendelea, acha nijaribu kuwashawishi hapa.

Tunaposoma mfano huu, tafadhali elewa hili. Elewa kwamba hutaona sauti na muda wa baba aliyekata tamaa anayefikiri ana mwana ambaye ni mpotezaji. Kusema kwamba yeye ni mwana mpotevu ni kumpiga beji kama mzururaji mpotezaji ambaye anatakiwa kutambuliwa hivyo.

Hilo linashinda kile Yesu anachofanya hapa. Yesu anasema kwamba waandishi na Mafarisayo wanapaswa kujua sababu ya sherehe hiyo. Kuna mwana halisi na wa kweli ambaye baba anampenda ambaye alikuwa amepotea.

Baba atasherehekea kwa dhati kwa sababu mwana atapatikana. Yeye ni mwana mpotevu. Yeye si mwana mpotevu.

Lakini ni majina gani yamepewa mifano hii? Unaona , wengine wamemwita mwana mpotevu, kama nilivyokuambia. Ningesema nawachukia watu wanaotumia hivyo, lakini sipendi hivyo. Yeye si mwana mpotevu.

Wengine wamemwita mfano wa kusubiri, baba anayesubiri, ambao unaonyesha taswira ya baba anayeishi kwa matarajio ya kurudi kwa mwanawe kila wakati. Wengine wameuita mfano wa baba mwenye huruma na wanawe wawili, wana wawili waliopotea. Hilo pia linaonyesha taswira ya baba, kama nitakavyokuonyesha katika mjadala huu, na tabia na taswira ya wana wawili katika mfano huu.

Baadhi wamegusia lugha ambayo haitumiki katika maandishi, upendo, bali taswira ya baba aliyempoteza mwanawe na kuiita mfano wa upendo wa baba. Hebu tugeukie maandishi na tuanze kusoma—Luka 15 kutoka mstari wa 11.

Akasema kulikuwa na mtu mmoja aliyekuwa na wana wawili, na mdogo wao akamwambia baba yake, Baba, nipe sehemu ya mali inayonipata. Akawagawia mali yake. Baada ya siku chache, mdogo akapata vyote alivyokuwa navyo, akasafiri kwenda nchi ya mbali, huko akatapanya mali yake kwa maisha ya uasherati.

Alipomaliza kutumia kila kitu, njaa kali ilitokea katika nchi ile, akaanza kuhitaji. Basi, akaenda akaajiriwa na mmoja wa raia wa nchi ile, ambaye alimtuma shambani kulisha nguruwe. Alikuwa akitamani kulishwa vipande walivyokula nguruwe, lakini hakuna mtu aliyempa chochote cha kula.

Akaenda akawaajiri watumishi wake mwenyewe. Alipopata fahamu, akauliza ni watumishi wangapi wa baba yangu waliopata chakula cha kutosha. Lakini mimi naangamia hapa kwa njaa. Ningeondoka na kwenda kwa baba yangu.

Nitamwambia, Baba, nimetenda dhambi dhidi ya mbingu na mbele yako. Sistahili tena kuitwa mwanao. Nifanye kama mmoja wa watumishi wako.

Akaondoka, akaja kwa baba yake. Lakini alipokuwa bado mbali, baba yake akamwona, akamwonea huruma. Akakimbia, akamkumbatia, akambusu. Yule mwana akamwambia, Baba, nimekosa juu ya mbingu na mbele yako.

Sistahili tena kuitwa mwanao. Lakini baba akawaambia watumishi wake, Leteni haraka vazi lililo bora zaidi mkamvike, na mtie pete mkononi na viatu miguuni, mleteni ndama wa baba mkamchinje, tule na kusherehekea. Mstari wa 24, kwa maana mwana huyu alikuwa amekufa, na yu hai tena.

Alikuwa amepotea, naye amepatikana. Wakaanza kusherehekea. Mstari wa 25, sasa mwanawe mkubwa alikuwa shambani.

Alipokaribia nyumba, akasikia muziki na densi. Akamwita mmoja wa watumishi, akamwuliza, “Mambo haya yana maana gani?” Akamwambia, “Ndugu yako amekuja, na baba yako amechinja ndama aliyenona.”

Kwa sababu amempokea tena akiwa salama. Lakini alikasirika na akakataa kuingia. Baba yake alitoka nje na kumsihi.

Lakini akamjibu baba yake, Tazama, nimekutumikia kwa miaka mingi hii. Sijawahi kuasi amri yako. Lakini hujanipa hata mwana-mbuzi ili nisherehekee na rafiki zangu.

Lakini mwanao huyu alipokuja, aliyekula mali yako pamoja na makahaba, ulimchinja ndama aliyenona. Akamwambia, Mwanangu, wewe uko pamoja nami sikuzote; na vyote vilivyo vyangu ni vyako.

Ilikuwa inafaa kusherehekea na kushangilia. Kwa hili, ndugu yako alikuwa amekufa na sasa yu hai; alikuwa amepotea na sasa amepatikana.

Tunapoingia katika mfano huu, huu ni mfano unaogusa moyo, na ninaupenda mfano huu. Unaona, uchunguzi muhimu unahitaji kufanywa hapa. Huu ndio mfano mrefu zaidi wa Yesu tulio nao katika Agano Jipya.

Mfano huu una hatua mbili. Moja inashughulikia tukio la mwana mdogo, na sehemu ya pili inashughulikia lile la mwana mkubwa. Kisha, tunaona katika mfano huu ukiukwaji wa wajibu wa kitamaduni wa kuwatunza wazazi.

Kama desturi za kale za Kiyahudi zinavyosema, watoto wana wajibu wa kuwatunza wazazi wao katika uzee wao. Na ukipenda, watoto walikuwa mpango wa kustaafu wa wazazi wao. Ni muhimu kwamba watoto wawaheshimu wazazi wao kwa kuwatunza vizuri na kuwapa mazishi yanayofaa na ya heshima.

Ni aibu na aibu sana kwa mtoto kujaribu kuwaacha watoto, wazazi, kwa nia ya kutorudi, bila kujali kitakachowapata. Mafarisayo wanapaswa kukemea tabia hii walipomsikia Yesu akisimulia hadithi hiyo. Mwana huyu mdogo alikuwa amekiuka kanuni kuu ya kitamaduni.

Mtazamo wa jumla wa mvulana huyu kama ule wa mwana mpotevu unaweza kuwa mkali. Lakini unaona, naona ni kwa nini watu wanataka kufanya hivyo. Hilo ndilo jambo kuu la Yesu.

Hakuna mtu anayepaswa kupenda mwenendo wa jamaa huyu, lakini hangependa umuite kama mwana mpotezaji kwa sababu hiyo siyo hoja ya mfano. Angalia kitu hapa kwamba akiwa mvulana Myahudi, alihitaji sana na alikuwa na njaa sana hivi kwamba alijificha kutoka kwa mtu wa mataifa ambaye alikuwa na nguruwe na angetamani kulishwa chakula walichopewa nguruwe. Hangeweza kushuka chini sana.

Mambo haya yanapaswa kuzingatiwa ninapopitia vipengele mbalimbali vya mfano huu. Kwanza, nikiangalia mfano wa mwana mpotevu hapa. Ona kwamba mwana tunayemtazama anaomba sehemu yake ya mali.

Alikuwa na sehemu gani? Ana sehemu tu ya urithi wazazi wanapokufa. Hakuwa amepata mali hizo. Lakini unaona, kudai urithi wakati wazazi wako hai ni kuwadharau wazazi.

Hata hivyo, alirudia tena. Lakini angalia baba angefanya nini. Baba angekuwaje, hakuna shida, ukiomba hilo, nitakupa.

Jambo lingine unalopaswa kuangalia katika kifungu hiki ambalo linavutia sana hapa ni uwezekano kwamba mvulana huyu Myahudi ataenda kujiajiri kwa mtu wa mataifa. Licha ya hilo, kama tunavyoambiwa, aliondoka, alichukua mali zake zote, mali zake zote, na kuondoka, akimaanisha kwamba hakuwa na nia ya kurudi. Unaona, kama vijana wengi wa leo, wanapoasi dhidi ya wazazi wao, wanafikiri nyasi ni mbichi zaidi upande wa pili, na wataendelea kufanya hivyo hata hivyo.

Katika roho ya uasi, wanapanda na kufanya chochote wanachotaka kufanya. Lakini unaona, hali hapa ni mbaya sana, mbaya sana. Acha nikuelezee jinsi jamaa huyu alivyoondoka nyumbani, akichukua masuala machache kutoka kwa mfano huo.

Mwana mdogo anaondoka nyumbani. Unaona, aliondoka nyumbani bila nia ya kutorudi, mstari wa 13. Alipakia vitu vyake vyote na kuondoka.

Hakuacha chochote. Pili, aliingia katika mstari wa 15, alitapanya mali zake kwa maisha ya uasherati. Katika mstari wa 30, kaka yake mkubwa alimwambia baba yake, huyu mwanao alitumia mali yote na mali ulizompa kwa makahaba.

Ninapenda kusema katika mazingira ya darasani, itakuwa sawa na kusema jamaa huyu alienda Las Vegas na kutumia pesa zote huko na makahaba. Unaona, moja ya mambo unayopaswa kuzingatia, kuondoka nyumbani kulimfanya awe mtu wa chini sana kufanya kazi na mtu wa Mataifa na hamu ya kula kutoka kwa nguruwe. Na kama

mvulana Myahudi, kama ulivyofanya kwenye skrini, ninazo kwa ajili yako Walawi , Isaya, na mengineyo.

Wayahudi hawapaswi kugusa nguruwe. Wanapaswa kuwa najisi. Lakini kwa sababu ya uhitaji, atajituma kwa ajili ya hili.

Na fikiria Farisayo na mwandishi wakisikiliza sharti hili kuhusu mwana. Ni wazi kwamba uamuzi upo. Alikuwa akimtenda Mungu dhambi kwa kumdharau baba yake.

Na amri ziko wazi. Dhambi dhidi ya baba yake na dhidi ya Mungu hazitofautiani na tabia yake. Kama wewe ni Farisayo au mwandishi unayemsikiliza Yesu akisimulia mfano huu, ulisema, ndiyo, sikuzote nilifikiri hivi ndivyo watoza ushuru na wenye dhambi walivyo.

Wameenda mbali sana. Kwa hivyo, swali bado linabaki: kwa nini Yesu ale pamoja na watoza ushuru na wenye dhambi? Loo, Yesu alitaka waandishi na Mafarisayo wajue kwamba mwana aligeuka na kurudi nyumbani. Mwana alirudi.

Mwana mpotevu atarudi nyumbani. Unaona, tunaambiwa kwamba katika mstari wa 17, alifikiria upya rasilimali za baba yake na kusema, ikiwa watumishi katika nyumba ya baba yangu watatendewa vizuri zaidi, wana mkate wa kula. Nami hapa, wala sina cha kula.

Na hakuna mtu atakayenipa chochote cha kula. Unaona, safari ya kurudi nyumbani itachochewa na hamu hii kubwa ya kurudi. Katika mstari wa 18, alijisemea, Nitarudi, na nitamwambia baba yangu kwamba nimeipuuza.

Nitamwambia baba yangu kwamba nimefanya kila kitu ambacho sikupaswa kufanya. Nilikosa lengo. Mstari wa 18, unapaswa kujua kwamba hamu iliyo ndani yake ya kupata fahamu inaweza kufasiriwa na kueleweka kwa maana ya toba kali.

Alikubali jukumu lake katika mstari wa 18 aliposema, Nitamwambia baba yangu, Nimemkosea baba yangu, nami nimemkosea Mungu. Angalia katika kauli hiyo pekee, kuanzia mstari wa 17 hadi mstari wa 18, tukija mstari wa 19, mwana huyu anatambua jambo fulani. Tabia yake ya kiburi ingemfanya aombe sehemu yake ya mali wakati wazazi wake wako hai.

Tabia yake ya kiburi, ambayo ilimfanya aamini kwamba angeweza kwenda nchi ya kigeni na kufanikiwa na kwamba huenda hata asirudi nyumbani, ilimponda. Lakini unaona, mwana aliyetubu amerudi kwenye fahamu zake na anachukua mkao wa unyenyekevu anaposema katika mstari wa 19, Nitamuuliza baba yangu ndani ya nyumba kwa sababu najua sina haki ya kuitwa mwana. Nitamuuliza kama naweza kuwa mtumishi kwa sababu katika nyumba ya baba yangu, watumishi hutendewa vizuri zaidi kuliko mimi ninayetendewa huko nje.

Unaona, mwana huyu atarudi kwa sababu anatambua kwamba muda na baba yake ni mahali pazuri pa kuwa. Na kwa njia, tunapopitia haya yote, je, unaweza kunasa picha ya baba katika hadithi? Picha ya baba ambaye yuko tayari kuwapa watoto kile wanachoomba na kuwaruhusu kukabiliana na matokeo. Na bado, picha ya baba ambaye ana moyo huo mkubwa na anajitahidi huku mwana huyo akiwa nje akimtafuta arudi.

Unaona, alirudi kwa baba yake, akiwa amebadilika kabisa kwa sababu aligundua kuwa hakuwa na haki ya kupata nafasi katika nyumba hiyo. Lakini nitakuambia jambo lingine kuhusu mfano huu ambalo halipaswi kukosekana. Na hiyo ndiyo njia ya baba ya kusherehekea.

Angalia mstari wa 20. Tunaambiwa kwamba alipokuwa mbali, kwa maneno mengine, baba alikuwa akimtarajia, naye angesimama mahali fulani na kutazama kwa mbali. Alipokuwa akitazama kwa mbali, aliona kivuli cha mtu aliyefanana na mwana aliyeondoka na mali zake zote.

Isipokuwa kwamba wakati huu, aliona mtu aliyefanana na mwana bila milki, labda akionekana mnyonge na uchi, labda akimtaazama mtu ambaye hata hakuwa amevaa viatu. Jibu la baba halikuwa hasira. Tunaambiwa katika mstari wa 20 kwamba alikuwa na huruma.

Na alifanya kile ambacho baba Myahudi hapaswi kufanya. Mafarisayo na waandishi walimwambia Yesu asisimulie hadithi. Alikimbia kukutana na mwana aliyemfanyia hivi kabla hajasikia neno lolote kutoka kwa mwana, hisia yoyote ya majuto kutoka kwa mwana.

Alikimbia kumlaki mwana. Alimkumbatia mwana na kumbusu ili kuonyesha upendo na mapenzi yake ya ndani kabisa kwa mwana. Unajua, baba angegundua kwamba mwana alikuwa amepoteza hadhi na heshima yake.

Ameaibishwa kwa sababu ya maamuzi aliyofanya. Lakini unaona, alipomleta nyumbani, aliwaamuru watumishi wamvalishe nguo, wamrudishie heshima yake, wampe viatu, wampe hisia ya heshima, na wampe pete ili amrudishe. Baba alifurahi kuona mwana aliyepotea akirudi kumpa kiatu miguuni pake.

Ni ishara ya mtu huru. Mwana alitaka kuwa mtumwa. Marafiki, kabla hatujasahau kile Yesu anachofanya hapa, acha niwakumbushe kwamba lengo lake ni kuwasiliana na waandishi na Mafarisayo wanaojali kuhusu swali hilo.

Kwa nini mnakula pamoja na watoza ushuru na wenye dhambi? Kuwaambia kwamba wale mnaowaita watoza ushuru na wenye dhambi wanaweza kuwa tayari walikuwa

raia wa ufalme. Huenda wamebadilisha mtindo wao wa maisha na wanastahili sana. Na kuna sababu ya kusherehekea.

Kuna sababu ya karamu. Kuna sababu ya karamu. Kuna kila sababu ya kula na kusherehekea ukweli kwamba watu hawa unaowaona, ambao unawaita watoza ushuru na wenye dhambi, wamerudi hapa.

Lakini unaona baba anafanya nini hapa. Unajua, napenda kuuliza maswali. Tunapofikia baadhi ya mada hizi nyeti, watu wanaweza kuwa wanajiuliza kwa nini tunapaswa kujibu. Tunapaswa kujibuje? Tunapaswa kushughulikiaje hili na yote hayo? Angalia kwamba katika mfano huu, ikiwa unauliza swali, kwa nini msisitizo unaorudiwarudiwa kwenye sherehe? Utagundua haraka kwamba wakati wa chakula ni wakati mzuri na shughuli ya kijamii ya kusherehekea.

Ukiuliza katika mfano huu, hasa mfano wa mwisho wa wana wawili, ni nani anayewakilisha watoza ushuru na wenye dhambi? Nitakuambia kwamba kaka mkubwa ndiye tutakayemtazama baada ya dakika chache. Kwa nini kumdharau baba ni jambo kubwa? Kwa sababu Myahudi hapaswi kuvumilia hilo. Hata Farisayo, msamaha anaweza kuwa nao ili aweze kushughulikia mwili huo tu anaposhughulika na jamaa zake mwenyewe, hasa wazazi wake mwenyewe, ambao wamekufa.

Lakini ni nani anayemwakilisha baba katika mfano huu? Tatizo la kaka mkubwa ni lipi? Kwa njia, kwa nini Yesu alikuwa akila karamu na watoza ushuru na wenye dhambi? Acha nikupe mawazo makuu. Angalia hapa kwamba muundo wa mfano huu unaishia na mwisho wa mwisho. Mwana huyu alikuwa amepotea na amepatikana tena.

Mwanangu huyu alikuwa amekufa na yu hai. Tusherehekee. Pili, angalia suala muhimu katika mfano huu.

Mtazamo wa baba dhidi ya mtazamo wa mwana mkubwa. Unaona, baba yuko tayari na ana hamu ya kusherehekea kurudi kwa mwana aliyepotea. Mwana mkubwa hana hamu.

Anasikitika sana. Unaona, tunaona mtazamo wa waandishi na Mafarisayo na jinsi Mungu alivyo tayari kuwa na watu hawa, watu waliopotea, walio nyuma zizini, waonekane katika mfano huu. Lakini hamu ya baba ya kumrejesha mwana aliyekosea kwa upendo mpole na sherehe ni muhimu kwa Mafarisayo na waandishi kujua.

Kwa nini mle pamoja na watoza ushuru na wenye dhambi? Angalia jambo linalojitokeza katika mfano huu ambao Yesu anausimulia. Kama kaka mkubwa angekubali mwaliko na akaja na kujiunga, angempata ndugu aliyepotea na sasa amerudi. Lakini je, angempata? Katika mfano huo, ambao ni kimya, Luka anatufanya tuwe na wasiwasi kuhusu kama kaka mkubwa atatii mwaliko wa kuja au la.

Kama kusema, waacheni Mafarisayo na waandishi wafikirie. Je, watajiunga na wakati huo na watoza ushuru na wenye dhambi? Au bado wataendelea kusesitiza juu ya haki yao? Kwa hivyo Yesu alikuwa na sababu nzuri ya kula na kusherehekea na watoza ushuru na wenye dhambi, kwa sababu wamepotea na wamepatikana.

Ndugu wenye mifupa wanaalikwa kushiriki. Mada ya sherehe ni muhimu sana hivi kwamba hatupaswi kuikosa. Lakini kabla hatujakosa wazo zima la kile ambacho Yesu anaelekea, Yesu ametoa picha dhahiri ya waandishi na Mafarisayo ya kile wanachopaswa kutambua.

Hawa watoza ushuru na wenye dhambi. Lakini haraka, kabla sijamaliza kipindi hiki, mtazame kaka mkubwa. Na acha nimalize kipindi hiki kwa kuvuta mawazo yako kwa kaka mkubwa huyu.

Unaona, madai yake yalikuwa ya kweli, kama Mafarisayo wanavyoweza kudai. Hakuasi, lakini alibaki mwaminifu kwa baba yake. Kwa kweli, kila sehemu ya mali ndani ya nyumba ni yake kwa sababu sehemu ya kaka yake ilikuwa imetoweka.

Lakini kumbuka kwamba kukataa kwake kwenda kwenye karamu kitamaduni kunamletea aibu baba, ambaye anaandaa sherehe kubwa kwa ajili ya mwana aliyerudi nyumbani, na kaka yake mkubwa, anayemfuata, hatathubutu kuja. Lakini kumbuka jambo lingine katika mfano huo. Ninaona majibu ya wanafunzi wakati wowote ninaposema hili darasani.

Unaona, kaka mkubwa hakuweza kujipatia nafasi ya kumwita mdogo wake. Aliporudi, katika mstari wa 30, akizungumza na baba yake, alimwambia baba yake, huyu mwana wako, hangeweza kusema kaka yangu, huyu mwana wako, alichukua rasilimali zako zote. Kisha anaendelea kutia chumvi masharti katika mstari wa 30.

Alisema mwanao huyu alitumia pesa zako na makahaba. Hebu tusesitize dhambi alizotenda. Lakini Yesu anazungumzia jinsi baba alivyofurahi sana kwamba mwana aliyepotea amerudi.

Kwa hivyo, swali ni hili: ikiwa waandishi na Mafarisayo wameuliza swali hilo, kwa nini mnakula na watoza ushuru na wenye dhambi? Swali kimya kimya, likitaka jibu kwa waandishi na Mafarisayo, ni hili: je, kaka mkubwa atajiunga na sherehe? Je, Mafarisayo na waandishi watajiunga na Yesu katika tukio hilo la kijamii na watoza ushuru na wenye dhambi? Sijui umefikia wapi unapofuatilia mihadhara hii. Sijui unafikiri umekuwa mwasi kiasi gani kuhusiana na uhusiano wako na Mungu. Unaweza kuwasikia watu wakisema hakuna sababu kwa nini Mungu akukubali tena .

Umefanya mengi kupita kiasi. Unaweza kusikia watu wakikuambia, hustahili kuwa wa ufalme wa Mungu kwa sababu mambo uliyoyafanya ndiyo mambo ambayo sheria za

Mungu zinakataza mtu yeyote ambaye ni mkweli kuhusu Yesu kufanya. Lakini niko hapa kukuambia mara nne katika Luka sura ya 15, Yesu alisema, kwa maneno mengine, kilichopotea kimepatikana; tusherehekee.

Waliopotea wamepatikana; tusherehekee. Kwa nia njema, tusherehekee kurudi kwa waliopotea. Na kama wewe ndiye uliyepotea, unayefikiri Arapaho anakuhukumu, na unasimama na Mungu na yote hayo, mimi pia niko hapa kukuambia kwamba haijalishi umeenda mbali kiasi gani, hata kufikia hatua ya mvulana Myahudi kulisha nguruwe, baba yuko tayari kukubali wito wake wa kurudi.

Hili linanikumbusha katika kumalizia mojawapo ya nyimbo za zamani ninazopenda sana zinazosema, kwa upole na kwa upole, Yesu anaita. Anakuita wewe na mimi. Njoo nyumbani.

Njoooni nyumbani. Ninyi mliochoka, njoooni nyumbani. Kwa uaminifu na upole, Yesu anaomba.

Anakusihi wewe na mimi turudi nyumbani. Mfano wa mwana mpotevu unafunua moyo wa baba na asili ya ufalme wa Mungu inayojumuisha wote. Wale wanaobeba beji ya wenye dhambi sasa wanaweza kupata nafasi pamoja na Yesu.

Wale wanaobeba beji ya watoza ushuru sasa wanaweza kupata nafasi yao pamoja na Yesu, na wewe pia unaweza. Naweza kukupa mwaliko binafsi? Kama hujamkubali Yesu Kristo kama Bwana na mwokozi wako binafsi, ningependa kukukumbusha kwamba ana hamu ya kukurudisha .

Ukiwa bado mbali, Mungu anakutazama na anatazamia siku utakayokanyaga mguu kurudi nyumbani. Mahali pa wokovu. Mahali pa kupumzika.

Mahali pa kufunguliwa. Mahali ambapo Mungu anatawala. Mahali ambapo Mungu amehudumu, ambapo Mungu amekumbatia, na ambapo Yesu mwenyewe anasherehekea ukweli kwamba wewe, ambaye unaweza kujiita hufai, unapata umaarufu katika nyumba ya Mungu.

Mungu awabariki sana mnapofuatilia mfululizo huu wa mihadhara. Na natumaini mtafungua mioyo yenu ninapoomba kila mara na kumwomba Mungu afanye baadhi ya mambo ninayoshughulikia na kushiriki nanyi. Kuwa sehemu ya matembezi yangu mwenyewe.

Kwamba pamoja, mngeungana nami katika kujitahidi kukumbatia upendo wa Mungu. Kukumbatia utajiri na ukubwa wa watu anaowaalika kwenye kundi lake. Anataka wewe na mimi katika nyumba yake tule pamoja naye.

Kusherehekea naye. Tafadhali usikawie. Ungesema ndiyo? Mungu akubariki.

Mungu akupe neema. Mungu avunje roho yoyote ya kukataliwa ndani yako. Mungu akufikie ili akuelewe jinsi Mungu anavyokupenda na jinsi Mungu anavyokujali.

Mungu ananyoosha mikono yake kwa neema na anakusubiri uje na kumkumbatia. Naomba uje na kukumbatiwa katika mikono ya upendo ya Mungu. Asante sana, na Mungu akubariki.

Huyu ni Dkt. Daniel K. Darko katika mafundisho yake kuhusu Injili ya Luka. Huu ni kipindi cha 24, Mifano ya Waliopotea na Sherehe, Luka 15.